

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

תכנית משרדית להפחתת הנטל הרגולטורי

**רישוי יצואני תוצרת
מן החי**

פברואר 2019

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

תכנית משרדית להפחתת הנטל הרגולטורי

רישוי יצואני תוצרת מן החי

פברואר 2019

אושר על ידי הרגולטור :
גלעד אלירז, מנהל תחום בכיר סחר חוץ

עורך :

ארנון אביטל, תחום מדיניות רגולציה – החטיבה למחקר, כלכלה
ואסטרטגיה

תקציר מנהלים

מסמך זה הוא תכנית ביצועית של משרד החקלאות ופיתוח הכפר להפחתת הנטל ברגולציה על רישוי יצואני תוצרת מן החי.

הרגולציה מחייבת יצואנים של תוצרת מן החי (בעיקר ביצים ובשר עוף) לקבל רישיון יצוא.

במסגרת התהליך נמצא שרישוי היצואנים אינו נדרש, מאחר שכל משלוח נבדק על-ידי השירותים הווטרנריים, ומאחר שרישוי היצואנים אינו משרת תכלית ציבורית. לפיכך הוחלט לבטל את חובת רישוי היצואנים.

התכנית צפויה לבטל לחלוטין תחום רגולטורי זה ולקצר את כל עלויות הרגולציה (זמני המתנה, עלויות כספיות וכו') ב-100%.

רקע כללי

בעקבות החלטת ממשלה מס' 2118, מתאריך 22.10.2014, שעניינה 'הפחתת הנטל הרגולטורי', נדרשים כלל משרדי הממשלה לבצע תכניות להפחתת הנטל הרגולטורי. מסמך זה מציג את עיקרי הנושאים שעלו בתהליך ואת תכנית משרד החקלאות ופיתוח הכפר ("משרד החקלאות" או "המשרד") להפחתת הנטל הרגולטורי המוטל על הציבור בתחום רישוי יצואני תוצרת מן החי. תכנית זו גובשה על ידי הרגולטור ותבוצע על ידו בכפוף לכל דין.

חלק א' – פעילות הרגולטור

1. האגף לסחר חוץ במשרד החקלאות ופיתוח הכפר ("האגף") הוא הגורם הממונה על קשרי המסחר הבינלאומיים של מדינת ישראל הנוגעים לתוצרת חקלאית, והוא פועל לקידום היצוא הישראלי ולשמרו תחרותי ומוביל בזירה הבינלאומית. בנוסף האגף ממונה על הנפקת רישיונות ליצואנים במספר תחומים חקלאיים. הסמכות החוקית למתן רישיונות ליצואנים מעוגנת בצו יצוא חופשי, תשס"ז-2006 ("צו יצוא חופשי") שבאחריות משרד הכלכלה והתעשייה.
2. כיום צו יצוא חופשי קובע שיצואנים של תוצרת מן החי, מחוייבים ברישיון יצואן מהאגף. יצואן חייב להחזיק רישיון יצוא על מנת ליצא מוצרים בענף הלול, כגון: ביצים, בשר עופות וכד'.
3. תהליך קבלת הרישיון נעשה באמצעות הגשת טופס בקשה אל האגף. הטופס כולל את פרטי היצואן, פירוט סוג הטובין והכמות המיועדים ליצוא, שווי מוערך של היצוא ועוד. מתן הרישיון מותנה בקבלת המלצה ממועצת הלול להענקת רישיון למבקש.¹ בשנה מוענקים כ-30 רישיונות ייצוא. תהליך קבלת רישיון יצוא כרוך בעלות רגולטורית של כ-45 ש"ח ובהמתנה של כ-7 ימים (למבקש). בסך הכל, העלות המשקית של הרגולציה מסתכמת בכ-1,350 ש"ח בשנה ובכ-210 ימי המתנה בשנה.
4. חובה רישיון היצואן נקבעה היסטורית מתוך מטרה לקדם את איכות היצוא הישראלי, מתוך תפיסה שבקרה על זהות היצואנים תאפשר לחזק את היצוא הישראלי.

חלק ב' – תיאור התהליך ופרטי התכנית המשרדית

5. במסגרת התכנית להפחתת נטל בנושא רישוי יצואנים, דיונים בעניין חובת הרישיון ותהליך הנפקת רישיונות היצוא עבור מוצרים מן החי. חשוב להבחין בין רישיון שניתן ליצואן עצמו (אשר נדון בתכנית זו), לבין רישיונות והיתרים שניתנים ביחס למשלוח (אשר ניתנים על-ידי השירותים הווטרינריים, שהם רגולטור נפרד).
6. בדיונים עלה שכיום עיקר מנגנוני בדיקת התוצרת המיועדת ליצוא וכן בדיקת המתקנים של היצואן מתבצעים הלכה למעשה בידי גורמי המקצוע בשירותים הווטרינריים, וכי מנגנון רישוי היצואנים אינו נותן ערך מוסף על פני הבדיקות הווטרינריות. יוער שהבדיקות הווטרינריות מבוצעות בהתאם לדרישות של מדינת היעד (שרגולציית היבוא שלה מטילה חובות והוראות טרום היצוא).
7. במסגרת התהליך הנושא נבדק גם מול הנהלת מועצת הלול. בדיקה זו העלתה שמבחינתם רישוי היצואנים לא מהווה מרכיב בעל ערך בתהליכי היצוא.

¹ מועצת הלול היא תאגיד סטטוטורי שקם מכוח חוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיוק), תשכ"ד-1963 ותפקידה לנהל היבטים נרחבים הנוגעים לענף הלול. סמכויות המועצה בנוגע ליצוא מוצרים מענף הלול מקורן בחוק זה. סמכות זו ניתנה במקור על מנת להבטיח את איכות התוצרת המיוצאת, שמירה על מוניטין היצוא של ישראל ויצירת אפשרות לבקרה על מקבלי רישיון היצוא.

8. נמצא שכיום רישוי היצואנים אינו מקדם אינטרס ציבורי ולכן ניתן לבטל את רישוי היצואנים של מוצרים מן החי, בדומה להחלטה לבטל את רישיון היצוא של יצואני מוצרי הצמחים.² גם לאחר ביטול רישוי היצואנים, יימשך הפיקוח הווטרינרי על משלוחי יצוא תוצרת מן החי.
9. לצורך ביטול החובה לקבלת רישיונות יצוא אלו מהאגף, נעשתה פנייה בכתב למשרד הכלכלה והתעשייה בבקשה לתיקון צו יצוא חופשי כדי להסיר את משרד החקלאות כרשות מוסמכת ביחס לכל פרטי המכס הנוגעים למוצרים החי.
10. התכנית צפויה לבטל תחום רגולטורי זה לחלוטין ואת כל הנטל הרגולטורי שהיה כרוך בו (הפחתה של 100% בעלויות).³

נספח א' – כימות הפחתת עלויות הרגולציה

הטבלה הבאה מציגה את עלויות הרגולציה במסגרת התהליכים השונים, לפני התכנית ולאחריה. הטבלה מציגה את סך העלויות הישירות למשק לפי תחשיב מצרפי.

מספר התהליך	שם התהליך	סוג עלות	עלות מצב קיים	עלות לאחר תכנית
1	קבלת רישיון יצואן	עלות בירוקרטיה – כסף (₪)	1,350	0
		עלות בירוקרטיה - ימי המתנה	210	0
		עלות דרישות – כסף (₪)	0	0

עלות לאחר הפחתה			עלות רגולציה קיימת		
עלות בירוקרטיה - ימי המתנה	עלות בירוקרטיה – כסף (₪)	עלות דרישות – כסף (₪)	עלות בירוקרטיה - ימי המתנה	עלות בירוקרטיה – כסף (₪)	עלות דרישות – כסף (₪)
0	0	0	210	1,350	0

100%	100%	-	הפחתה באחוזים		
210	₪ 1,350		סה"כ חסכון		

בירוקרטיה	דרישות	סה"כ הפחתה משוכללת באחוזים
100%	-	

² ראו התכנית להפחתת נטל – רישוי יצואני תוצרת צמחית (2017): [קישור לתכנית להפחתת נטל – רישוי יצואני תוצרת צמחית](#)

³ במסגרת התהליך יושמה מתודולוגיית כימות איכותנית. כימות העלויות נעשה רק ביחס לעלויות הישירות של הרגולציה ואינו כולל עלויות עקיפות, עלויות אלטרנטיביות ועלויות משקיות. מתודולוגיית הכימות התבססה על שני מקורות: הספר השלישי במדריך הממשלתי להפחתת הנטל הרגולטורי (2015); ומדריך ה-OECD לכימות עלויות רגולציה: OECD Regulatory Compliance Cost Assessment (2014). Guidance (2014).